

FORMA EWIDENCJI BIEGŁYCH SĄDOWYCH A FORMA EWIDENCJI BIEGŁYCH ADMINISTRACYJNYCH

THE FORM OF REGISTERING COURT EXPERTS AND THE FORM OF REGISTERING ADMINISTRATIVE EXPERTS

Mgr inż. Lidia Piotrowska

Uniwersytet VIZJA, Polska

e-mail: l.piotrowska@vizja.pl; <https://orcid.org/0000-0002-9401-5080>

Abstrakt

Autorka artykułu skupiła swoją uwagę na formach ewidencji biegłych sądowych i biegłych w postępowaniu administracyjnym (biegłych administracyjnych). Wskazała, jak rozumie ewidencję oraz jaką formę/formy przybiera ona w przypadku tychże biegłych. Do rozumienia biegłych sądowych, biegłych administracyjnych, biegłych skarbowych oraz rzeczoznawców majątkowych także się odniosła. Dodatkowo podała, jaką formę przybiera ewidencja rzeczoznawców majątkowych, a także biegłych skarbowych. Przedstawiła ponadto własną analizę wybranych zarządzeń wydanych przez organy gmin/miast, starostów oraz wojewodów w sprawie list biegłych-rzeczoznawców majątkowych.

Słowa kluczowe: biegły sądowy, biegły administracyjny, biegły skarbowy, rzeczoznawca majątkowy, lista biegłych

Abstract

The author of this article focused on the forms of registering court experts and experts in administrative proceedings (administrative experts). She outlined her understanding of registering and the form(s) it takes for these experts. She also addressed the concepts of court experts, administrative experts, tax experts, and property appraisers. She also outlined the form of registering property appraisers and tax experts. She also presented her own analysis of selected regulations

issued by municipal/city authorities, starosts, and voivodes regarding the lists of property appraisers.

Keywords: court expert, expert in administrative proceedings, tax expert, property appraiser, list of experts

Wprowadzenie

Autorka skupiła swoją uwagę na formie ewidencji biegłych sądowych i biegłych administracyjnych. *Ewidencją* według autorów: 1) *Wielkiego Słownika Języka Polskiego* jest aktualizowany rejestr zawierający informacje na temat osób, rzeczy lub innych elementów¹; 2) *Słownika Języka Polskiego* jest spis zawierający dane dotyczące stanu liczbowego i ruchu ludności, spraw lub rzeczy a także czynność sprowadzająca się do sporządzania takich spisów²; 3) *Popularnego Słownika Języka Polskiego* jest aktualizowany wykaz, spis osób, danych, rzeczy lub spraw; rejestr [Dunaj 1999, 109].

W tym miejscu należy wskazać, że w aktach prawnych pojęcia takie jak *ewidencja*, *rejestr*, *wykaz*, *lista* i *spis* były traktowane jak rejestr publiczny. Obecnie art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o *informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne*³ stanowi o tym, że *rejestrem publicznym* jest uporządkowany zbiór danych służący do realizacji zadań publicznych, prowadzony na podstawie przepisów ustawowych przez podmiot realizujący zadania publiczne. Przed jego zmianą dokonaną ustawą z dnia 25 lipca 2025 r. o *zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw*⁴ *rejestr publiczny* definiowany był jako rejestr, ewidencja, wykaz, lista, spis albo inna forma ewidencji, służąca do realizacji zadań publicznych, prowadzone przez podmiot publiczny na podstawie odrębnych przepisów ustawowych. Nie sposób nie odnieść się tutaj do poszczególnych pojęć. *Rejestrem* ogólnie jest zbiór danych gromadzonych przez różnorodne instytucje aparatu państwowego. Etymologicznie pojęcie pochodzi z j. łacińskiego: *regestum*, czyli *wnosić do spisu*. Wpływ na obecne rozumienie tego pojęcia miały powstałe w Polsce (w okresie średniowiecza) księgi sądowe służące zapisywaniu/gromadzeniu

¹ <https://wsjp.pl/haslo/podglad/23937/ewidencja/2431892/rezultat> [dostęp: 30.03.2026].

² <https://sjp.pl/ewidencja> [dostęp: 30.03.2026].

³ Dz. U. z 2025 r., poz. 1703.

⁴ Dz. U. z 2025 r., poz. 1158.

ważnych dla działania sądu faktów i czynności przed nim dokonywanych. W średniowiecznej Polsce podawano, iż „rejestra sądowe to księgi, do których powód podawał imię swoje, pozwanego i treść skargi”⁵. Podkreślić trzeba, że pojęcia *rejestr* i *księgi* były wówczas używane równolegle, ale nie stanowiły synonimów. W okresie późniejszym do wielu nazw, używanych na określenie miejsca zapisywania/gromadzenia/przechowywania różnorodnych danych, dołączyła jeszcze *ewidencja* (rozumiana jak wyżej). Co do pojęć takich jak *wykaz*, *lista* i *spis* to autorzy *Wielkiego Słownika Poprawnej Polszczyzny PWN* wskazują następujący zakres ich użycia: 1) lista może być listą alfabetyczną, wyborczą czy też płacową (nie płatniczą); z listy można kogoś skreślić; można także wyczytać kogoś z listy; można na listę wpisać kogoś lub coś; może być ona np. imienna (lista pasażerów, lista zaproszonych gości, lista obecności, lista przebojów); 2) wykaz z kwalifikatorem ‘urzędowy’ to lista, spis; wykaz może być alfabetyczny, pełny, kompletny; można w wykazie umieścić kogoś lub coś; w wykazie można być, znaleźć się; wykaz można prowadzić, sporządzać; może nim być np. imienny wykaz uczniów, wykaz książek, wykaz lektur, roczny wykaz dochodów i wydatków.

Analiza różnic w rozumieniu/znaczeniu tych pojęć prowadzi do wniosku, że były one stosowane w prawie polskim niezwykle niekonsekwentnie, co uniemożliwiało ich jednoznaczne rozróżnienie pod względem pojęciowym stąd – można wnioskować – dokonano ostatnio zmiany definicji rejestru publicznego. W konsekwencji można, jednakże wskazać, że wszystkie powyższe pojęcia odnoszą się do różnego rodzaju zbiorów danych gromadzonych i przetwarzanych przez organy wykonujące funkcje publiczne. W tym kontekście w literaturze wskazuje się (raczej jednolicie), iż wszystkie te zbiory danych (o różnych nazwach) określa się mianem zdefiniowanego legalnie rejestru publicznego [Godlewski 2013; Stawecki 2005, 20], z wyjątkiem tych, które nie służą realizacji zadań publicznych. Mając na uwadze powyższe, w niniejszym artykule ewidencję odniesiono do listy/spisu, a wykaz i rejestr postraktowano odrębnie.

Artykuł podejmuje problematykę formy ewidencji biegłych sądowych i biegłych administracyjnych z uwagi na to, że tak jak forma ewidencji biegłych sądowych jest prawnie wskazana, tak forma ewidencji biegłych administracyjnych już nie. Poza tym pomimo, iż forma ewidencji tych pierwszych

⁵ <https://literat.ug.edu.pl/glogers/0035.htm> [dostęp: 30.03.2026].

biegłych jest wskazana w aktach prawnych to i tak rodzaje danych w niej zawarte są różne – zależą od decyzji prezesów sądów okręgowych prowadzących listy i odrębnie wykazy biegłych sądowych. Forma ewidencji tych drugich biegłych utrzymała się w praktyce także jako lista – tutaj ich zawartość jest również różna (zależą od organu gminy/miasta, starosty czy wojewody).

Z uwagi na funkcjonowanie tej samej formy ewidencji biegłych sądowych i administracyjnych (listy) zbadano podobieństwa i różnice w ich prowadzeniu, zawartości, etc. Oparto się na aktach prawnych oraz zarządzeniach organów. Analizę odniesiono do biegłych sądowych-rzeczoznawców majątkowych i biegłych-rzeczoznawców majątkowych podając, że ewidencją rzeczoznawców majątkowych jest centralny rejestr rzeczoznawców majątkowych prowadzony przez ministra właściwego do spraw gospodarki nieruchomościami, którym jest minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa. Omówiono również instytucję biegłych skarbowych, w tym podano formę ich ewidencji, która także jest listą.

Celem pracy było nie tylko wskazanie czy forma ewidencji biegłych sądowych i biegłych administracyjnych jest taka sama (a jeśli tak to czy odnosi się do tych samych ‘danych ewidencyjnych’), ale również podanie czy w przypadku jednych i drugich biegłych jest ona uregulowana prawnie, czy też nie (a jeśli nie to czy taki stan rzeczy stanowi problem dla praktyki stosowania prawa i czy zasadnym byłoby wprowadzenie jednolitych norm w tym zakresie).

Postawiono następującą tezę badawczą: formą ewidencji biegłych sądowych i biegłych administracyjnych jest lista prowadzona odpowiednio przez: prezesa sądu okręgowego, organ gminy/miasta, starostę, wojewodę z tym, że listę biegłych administracyjnych należałoby unormować prawnie.

W pracy wykorzystano metodę analizy przepisów prawa oraz literatury (metodę dogmatyczno-prawną), a także metodę analizy aktów wewnętrznych organów – zarządzeń i list biegłych sądowych. Analiza tych ostatnich, sprowadzająca się w gruncie rzeczy do rozkładu elementów złożonych na elementy proste, należy co prawda do ogólnych metod myślenia, ale jest stosowana w metodologii badań naukowych.

1. Charakter funkcji biegłego sądowego

Biegli ogólnie służą sądowi swoją wiedzą specjalistyczną z różnych dziedzin nauki, techniki, sztuki, rzemiosła lub innych umiejętności, jeżeli jest ona niezbędna do ustalenia istotnych okoliczności niezbędnych do wydania orzeczenia. Na zlecenie sądu biegli sporządzają opinie, wykorzystując swoją specjalistyczną wiedzę i zdobytą praktykę/doświadczenie zawodowe. Ich opinia podlega ocenie sądu, który nie jest nią związany – jest wręcz zobowiązany poddać ją szczegółowej analizie w celu zrewidowania zawartego w niej rozumowania i oceny trafności wniosków końcowych. Udział biegłych w postępowaniu sądowym przewidziany jest zarówno w procedurze cywilnej, jak i karnej. Biegłemu za wykonanie czynności przysługuje wynagrodzenie w wysokości określonej odrębnymi przepisami [Ott 2013].

Pojęcie *biegły* mieści w sobie biegłych sądowych, biegłych *ad hoc* (sporządzających opinie doraźnie), biegłych *ad casum* (sporządzających opinie w konkretnej sprawie) oraz instytut naukowy lub naukowo-badawczy [Piotrowska 2023, 104-105]. Z uwagi na to, że artykuł dotyczy biegłych sądowych to nad nimi skupiono tutaj szczególną uwagę. Za *biegłych sądowych* uważa się osoby wpisane na listy biegłych sądowych prowadzone przez prezesów sądów okręgowych⁶.

Wymagania co do kandydata na biegłego sądowego zawiera § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia w *sprawie biegłych sądowych*. Zgodnie z nim biegłym sądowym może być ustanowiona osoba, która korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich, ukończyła 25 lat życia, posiada teoretyczne i praktyczne wiadomości specjalne w danej gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła, a także innej umiejętności, dla której ma być ustanowiona, daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków biegłego oraz wyrazi zgodę na ustanowienie jej biegłym. Posiadanie wiadomości specjalnych powinno być wykazane dokumentami czy też innymi dowodami. Ocena czy posiadanie takich wiadomości zostało dostatecznie wykazane należy do prezesa sądu okręgowego. Odrębnie rozporządzenie wskazuje na wymagania co do biegłych sądowych – tłumaczy języka migowego. Takim biegłym może być osoba, która ukończyła 21 lat życia i posiada certyfikat drugi – T2 – tłumacz-biegły

⁶ Rozporządzenie z dnia 24 stycznia 2005 r. w *sprawie biegłych sądowych*, Dz. U. Nr 15, poz. 133 [dalej: rozporządzenie w *sprawie biegłych sądowych*].

w zakresie języka migowego lub tytuł eksperta tego języka, wydane przez Polski Związek Głuchych (§ 13 rozporządzenia w sprawie biegłych sądowych).

Dowód z opinii biegłego ma zatem szczególny charakter z uwagi na to, że nie służy ustalaniu okoliczności faktycznych, lecz służy ich ocenie przez pryzmat tzw. wiadomości specjalnych rozumianych jako „wiadomości przekraczające ogólnie dostępną w danym społeczeństwie wiedzę w zakresie określonej dziedziny” [Tomaszewski 1998, 48]. Z uwagi na to, że biegły stanowi instytucję sądowego prawa procesowego to może on używać tytułu biegłego sądowego tylko sporządzając opinie dla określonego w przepisach prawa kręgu podmiotów [Turek 2007, 1358]. Pomimo, że instytucja ta została ustanowiona dla zapewnienia należytego funkcjonowania organów szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości i zabezpieczenia warunków prawidłowego wypełniania przez te organy ich ustawowych zadań [Studzińska 2016, 17], nie należy przyrównywać pozycji biegłego do pozycji sędziego w procesie [Jaegermann i Kłys 1980, 11-12; Rudkowska-Ząbczyk 2010, 484].

Nie sposób pominąć w tym miejscu tego, iż w dniu 11 lipca 2024 r. Ministerstwo Sprawiedliwości zaprezentowało *projekt założeń do ustawy o biegłych sądowych*, zgodnie z którym biegły sądowy ma być rozumiany zupełnie inaczej niż dotychczas. Otóż biegły sądowy po nowemu byłby biegłym sądowym certyfikowanym, czyli takim, który uzyskał certyfikat od Komisji Certyfikacyjnej Biegłych Sądowych i Instytucji Opiniujących (proponowana nazwa w założeniach do ustawy o biegłych sądowych)⁷.

2. Biegły w postępowaniu administracyjnym

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*⁸ nie reguluje kryteriów w zakresie uznania danej osoby jako biegłego. Z istniejących w literaturze definicji można jednak wywnioskować, iż biegłym w postępowaniu administracyjnym (tzw. „biegłym administracyjnym”) może być osoba fizyczna, która posiada wiedzę specjalistyczną i nie jest ona powiązana z prowadzoną sprawą, przez co nie posiada interesu faktycznego czy prawnego przy wydawaniu opinii, ale posiada odpowiednią

⁷ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/reforma-przepisow-o-bieglych-sadowych> [dostęp: 30.03.2026].

⁸ Dz. U. z 2025 r., poz. 1691 [dalej: k.p.a.].

wiedzę i doświadczenie pozwalające na merytoryczne ustosunkowanie się w zleconym przez organ zakresie sprawy [Urbańska 2016, 183].

Inna definicja podaje, że takim biegłym będzie osoba, która: 1) posiada wiedzę specjalistyczną; 2) została powołana imiennie przez organ do sporządzenia opinii w określonej sprawie; 3) z organizacyjnego punktu widzenia nie jest członkiem organu orzekającego w sprawie; 4) nie może brać udziału w głosowaniu nad wynikiem/rozstrzygnięciem sprawy; 5) jest uprawniona do wydania tylko takiej opinii, która poddana zostanie swobodnej ocenie organu prowadzącego postępowanie i nie jest jedynym dowodem na daną okoliczność, bo można jej przeciwstawić opinię innego specjalisty lub kilku specjalistów; 6) jest uprawniona do wydania tylko takiej opinii, od której nie przysługuje prawo wniesienia odwołania [Wartenberg-Kempka 2003, 102].

W orzecznictwie z kolei można spotkać się z poglądem, zgodnie z którym biegłym w postępowaniu administracyjnym może być każda osoba, która dysponuje wiadomościami specjalnymi⁹.

3. Rzeczoznawca majątkowy

Opisując osobę rzeczoznawcy majątkowego należy przede wszystkim wskazać, że jest to osoba fizyczna posiadająca uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości, nadane w trybie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹⁰. Działalność zawodowa wykonywana przez rzeczoznawców majątkowych nazywana jest „rzeczoznawstwem majątkowym”. W ramach jej wykonywania rzeczoznawca majątkowy dokonuje określania wartości nieruchomości, a także maszyn i urządzeń trwale związanych z nieruchomością. Powyższe potwierdzają w szczególności następujące przepisy tej ustawy: art. 7: „jeżeli istnieje potrzeba określenia wartości nieruchomości, wartość tę określają rzeczoznawcy majątkowi, o których mowa w przepisach rozdziału 1 działu V”; 2) art. 156 ust. 1: „rzeczoznawca majątkowy sporządza na piśmie opinię o wartości nieruchomości w formie operatu szacunkowego”; 3) art. 156 ust. 3: „czynności szacowania

⁹ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 29 stycznia 2010 r., sygn. akt I SA/Lu 601/09, Lex nr 559483.

¹⁰ Dz. U. z 2024 r., poz. 1145 [dalej: u.g.n.].

nieruchomości reprezentatywnych w celu ustalenia wartości katastralnej, a także w celu sporządzenia map taksacyjnych i tabel taksacyjnych, wykonują rzeczoznawcy majątkowi”; 4) art. 77 ust. 3: „aktualizacji opłaty rocznej dokonuje się z urzędu albo na wniosek użytkownika wieczystego nieruchomości gruntowej, na podstawie wartości nieruchomości gruntowej określonej przez rzeczoznawcę majątkowego”; 5) art. 87 ust. 2: „aktualizacji opłaty rocznej dokonuje się, z urzędu albo na wniosek jednostki organizacyjnej posiadającej nieruchomość w trwałym zarządzie, na podstawie wartości nieruchomości określonej przez rzeczoznawcę majątkowego”; 6) art. 130 ust. 2: „ustalenie wysokości odszkodowania następuje po uzyskaniu opinii rzeczoznawcy majątkowego, określającej wartość nieruchomości”; 7) art. 46 ust. 1a: „ustalenie opłaty adiacenckiej następuje po uzyskaniu opinii rzeczoznawcy majątkowego, określającej wartości nieruchomości”.

Rzeczoznawca majątkowy może także sporządzać opracowania i ekspertyzy, niestanowiące operatu szacunkowego, dotyczące: 1) rynku nieruchomości oraz doradztwa w zakresie tego rynku; 2) efektywności inwestowania w nieruchomości i ich rozwoju; 3) skutków finansowych uchwalania lub zmiany planów miejscowych; 4) oznaczania przedmiotu odrębnej własności lokali; 5) bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości; 6) określania wartości nieruchomości na potrzeby indywidualnego inwestora; 7) wyceny nieruchomości zaliczanych do inwestycji w rozumieniu przepisów o rachunkowości; 8) wyceny nieruchomości jako środków trwałych jednostek w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹¹. Ponadto, jeżeli np. w skład przedsiębiorstwa wchodzi nieruchomości albo maszyny i urządzenia trwale związane z nieruchomością, wówczas wyceny winien dokonać rzeczoznawca majątkowy [Gurgul 2011, 977].

Nabywanie prawa do wykonywania zawodu rzeczoznawcy majątkowego oraz do używania tytułu zawodowego *rzeczoznawca majątkowy* ma miejsce z dniem wpisu do centralnego rejestru rzeczoznawców majątkowych. Taki tytuł zawodowy podlega ochronie prawnej. Formą ewidencji rzeczoznawców majątkowych jest zatem centralny rejestr prowadzony przez ministra właściwego w zakresie gospodarki nieruchomościami. Zgodnie z art. 193 ust. 4 u.g.n. w przedmiotowym rejestrze wpisuje się takie dane jak: numer kolejny wpisu, data wpisu, imię i nazwisko, imiona rodziców, data i miejsce urodzenia,

¹¹ Dz. U. z 2023 r., poz. 120.

adres korespondencyjny, wykształcenie, numer ewidencyjny PESEL, numer dokumentu tożsamości obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, numer uprawnień, informacje o orzeczonych karach dyscyplinarnych oraz o pozbawieniu uprawnień, informacje o wykreśleniach z rejestru oraz przyczynach tych wykreśleń. Nie wszystkie dane są jednak jawne. Biegłych sądowych z zakresu wyceny nieruchomości powołuje lub ustanawia się tylko spośród osób posiadających uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości, czyli spośród rzeczoznawców majątkowych.

4. Forma ewidencji biegłych sądowych

Stosownie do art. 157 § 1-2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych*¹² prezes sądu okręgowego ustanawia biegłych sądowych i prowadzi ich listę. Biegły wpisany na taką listę ma obowiązek posiadania konta w portalu informacyjnym¹³. W przypadku skreślenia biegłego z listy biegłych sądowych prezes właściwego sądu okręgowego występuje do Ministra Sprawiedliwości o usunięcie konta w ww. portalu. Ten sam minister w drodze rozporządzenia określił tryb ustanawiania biegłych sądowych, pełnienia przez nich czynności oraz zwalniania ich z funkcji – określenie to nastąpiło w przywoływanym już wcześniej rozporządzeniu *w sprawie biegłych sądowych*.

¹² Dz. U. z 2024 r., poz. 334 [dalej: ustawa *Prawo o ustroju sądów powszechnych*].

¹³ *Portal informacyjny* to system teleinformatyczny służący do założenia konta. Zgodnie z art. 53e § 1-3 ustawy *Prawo o ustroju sądów powszechnych*, o ile przepis szczególnie tak stanowi, pisma sądowe doręcza się adwokatom, radcom prawnym, rzecznikom patentowym, prokuratorowi, Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej i organowi emerytalnemu określoneemu przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych drogą elektroniczną właśnie za pośrednictwem kont w systemie teleinformatycznym, czyli za pomocą portalu informacyjnego. Za jego pośrednictwem można też informować strony i ich pełnomocników o czynnościach podejmowanych w sprawie. Warunki techniczne korzystania z tego portalu i jego funkcjonowania oraz tryb zakładania, udostępniania i likwidacji konta w portalu informacyjnym, z uwzględnieniem sprawności postępowania, ochrony praw stron postępowania oraz zasad wykonywania zawodu przez adwokatów, radców prawnych i rzeczników patentowych określił Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 2024 r. *w sprawie portalu informacyjnego*, Dz. U. z 2024 r., poz. 366. Do posiadania konta instytucjonalnego w portalu informacyjnym obowiązany jest organ emerytalny określony przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Zgodnie z § 8 ust. 1-3 przedmiotowego rozporządzenia prezesi sądów okręgowych prowadzą listy biegłych sądowych (według poszczególnych gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła, a także innych umiejętności). Prezesi tych sądów prowadzą także wykazy biegłych sądowych na kartach założonych dla każdego biegłego (według ustalonych wzorów). Zarówno w listach, jak i wykazach podaje się adres biegłego i termin, do którego to został on nim ustanowiony, a także inne dane dotyczące jego specjalizacji. Skreślenia z listy biegłych sądowych oraz usunięcia jego karty z wykazu dokonuje także prezes sądu okręgowego – następuje to z chwilą zwolnienia biegłego z funkcji oraz w razie śmierci biegłego lub z upływem okresu jego ustanowienia, chyba że nastąpiło ponowne ustanowienie. Przedmiotowe listy są dostępne dla zainteresowanych osób/podmiotów w sekretariatach sądowych. W szczególności udostępnia się je stronom i uczestnikom postępowania, jak również organom prowadzącym postępowanie przygotowawcze w sprawach karnych i sądom wojskowym.

W styczniu każdego roku prezes podaje do wiadomości sądom rejonowym, wyodrębnionym w okręgu sądu okręgowego oraz Ministerstwu Sprawiedliwości listy biegłych sądowych oraz niezwłocznie zawiadamia o każdej zmianie takiej listy i o wszczęciu wobec tych osób postępowania karnego albo o ubezwłasnowolnieniu (§ 9 rozporządzenia *w sprawie biegłych sądowych*).

Nie sposób pominąć tego, iż przepisy prawa nie przewidują zakazu wpisywania biegłego na więcej niż jedną listę [Eichstaedt 2022, 117-20; Tenże 2025, 38-48]. W orzecznictwie wskazuje się, iż dopuszcza się taką możliwość przy założeniu, że jest to uzasadnione dobrem wymiaru sprawiedliwości. W wypadku wąskich specjalności przyjmuje się, iż takie powołanie jest wręcz konieczne, w celu zapewnienia właściwej pomocy organom wymiaru sprawiedliwości¹⁴. „Wpis na listę oznacza założenie, że osoba na niej widniejąca pozostaje w gotowości występowania w charakterze biegłego” [Kosonoga 2014]. Formą ewidencji biegłych sądowych są zatem listy prowadzone przez prezesów sądów okręgowych. Fakt prawnego uregulowania tej formy należy ocenić pozytywnie choć, w ocenie Autorki, zasadnym byłoby uszczegółowienie jej zakresu w celu zapewnienia jednolitości danych

¹⁴ Np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 czerwca 2007 r., sygn. akt VI SA/Wa 1549/06, Lex nr 352767.

we wszystkich listach biegłych sądowych prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych. W związku z tym, że nie ma określonego wzoru takiej listy w praktyce listy prowadzone przez prezesów tychże sądów zawierają różne elementy. Należą do nich: 1) imię i nazwisko, przerwa w pełnieniu funkcji, dziedzina ustanowienia (zgodnie z decyzją prezesa), specjalizacja/rozszerzenie dziedziny ustanowienia, data zakończenia kadencji, strona internetowa, telefon komórkowy, domowy i służbowy, e-mail oraz inny adres (lista biegłych sądowych ustanowionych przy Sądzie Okręgowym w Warszawie)¹⁵; 2) nazwisko, imię, specjalizacja, nr telefonu, adres e-mail, ustanowiony do, adnotacje (lista biegłych sądowych ustanowionych przy Sądzie Okręgowym w Radomiu)¹⁶; 3) spis dziedzin i nr strony, imię i nazwisko, telefon kontaktowy, adres e-mail, specjalność, termin kadencji (lista biegłych sądowych ustanowionych przy Sądzie Okręgowym w Poznaniu)¹⁷; 4) imię i nazwisko, specjalność, termin ustanowienia (lista biegłych sądowych ustanowionych przy Sądzie Okręgowym w Szczecinie)¹⁸; 5) spis treści, imię i nazwisko, adres, zakres, kadencja do (lista biegłych sądowych ustanowionych przy Sądzie Okręgowym w Katowicach)¹⁹.

W przypadku wprowadzenia *ustawy o biegłych sądowych* (uchwalonej zgodnie z założeniami, o których mowa w pkt II) dopiero certyfikat, uzyskany po „zdanym” przed właściwą komisją egzaminie, stanowiłby podstawę do wnioskowania przez daną osobę o wpis na listę biegłych sądowych – listę prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości, a nie jak dotychczas przez prezesa sądu okręgowego [Piotrowska 2025, 21, 23 i 24]. Na razie projekt ustawy nie został upubliczniony – Ministerstwo Sprawiedliwości nad nim nadal pracuje²⁰. Pomimo to można stwierdzić, że forma ewidencji pozostanie taka sama – jest i będzie nią lista z tym, że prowadzona przez inny organ. Wydawało się, że przy pracach nad tym projektem można byłoby rozważyć wprowadzenie wzoru listy biegłych sądowych, jak

¹⁵ <https://bip.warszawa.so.gov.pl/artukul/237/84/biegli-sadowi> [dostęp: 30.03.2026].

¹⁶ <https://radom.so.gov.pl/sor/obsługa-interesantow/informacje-dodatkowe/biegli-sadowi/lista-bieglych-sadowych/5094,Lista-bieglych-sadowych-Sadu-Okręgowego-w-Radomiu.html> [dostęp: 30.03.2026].

¹⁷ <https://poznan.so.gov.pl/biegli-sadowi,m,mg,24> [dostęp: 30.03.2026].

¹⁸ <https://szczecin.so.gov.pl/biegli-sadowi,m,mg,24> [dostęp: 30.03.2026].

¹⁹ <https://katowice.so.gov.pl/biegli-i-lekarze-sadowi,m,m1,225,273> [dostęp: 30.03.2026].

²⁰ <https://www.rp.pl/sady-i-trybunaly/art43811451-co-dalej-z-reforma-przepisow-o-bieglych-sadowych-beda-nowe-stawki-godzinowe-i-ryczalty> [dostęp: 30.03.2026].

i jej zakresu/poszczególnych elementów, jednak w dniu 30 marca 2026 r. do Listy projektów ustaw zamieszczonej na stronie Rządowego Centrum Legislacji²¹ został dodany *projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych*, z którego wynika, że lista biegłych sądowych ma być prowadzona nadal przez prezesa sądu okręgowego, ale w systemie teleinformatycznym. Znajdować się mają na niej takie informacje jak: imię i nazwisko, PESEL a w przypadku, gdy dana osoba nie posiada PESEL'u – seria i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres do doręczeń, adres poczty elektronicznej i numer telefonu, a także termin, do którego biegły sądowy został ustanowiony oraz dane dotyczące jego specjalizacji. Nie wszystkie dane będą jednak upubliczniane (jawne będzie imię i nazwisko, termin, do którego biegły sądowy został ustanowiony oraz jego specjalizacja). Lista nadal byłaby dostępna w siedzibie sądu oraz za pośrednictwem wyszukiwarki biegłych sądowych w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych. Co do pozostałych danych biegły sądowy będzie mógł wyrazić zgodę na ich ujawnienie na liście.

5. Forma ewidencji biegłych administracyjnych

Rodzaje dowodów w postępowaniu administracyjnym określa art. 75 k.p.a., zgodnie z którym „jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny”. Jednym z takich dowodów jest opinia biegłego, do której odnosi się art. 84 § 1 i 2 k.p.a. stanowiący o tym, że „gdy w sprawie wymagane są wiadomości specjalne, organ administracji publicznej może zwrócić się do biegłego lub biegłych o wydanie opinii. Biegły podlega wyłączeniu na zasadach i w trybie określonym w art. 24. Poza tym do biegłych stosuje się przepisy dotyczące przesłuchania świadków”. W literaturze wskazuje się, że podstawowym warunkiem wystąpienia, w postępowaniu administracyjnym, w charakterze biegłego jest imienne powołanie danej osoby przez organ prowadzący postępowanie do wydania opinii w określonej sprawie [Wartenberg-Kempka 2003, 98].

²¹ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12408702/katalog/13195265#13195265> [30.03.2026].

Kodeks postępowania administracyjnego nie stanowi w ogóle o listach biegłych administracyjnych, tak jak ma to miejsce w przypadku biegłych sądowych. Forma ewidencji biegłych w postępowaniu administracyjnym nie jest zatem uregulowana. Brak takiego uregulowania stanowi problem dla praktyki stosowania prawa – lapidarność przedmiotowego kodeksu jest przede wszystkim zauważalna w zakresie przepisów regulujących postępowanie dowodowe, w tym właśnie udział biegłego w postępowaniu administracyjnym [Bochentyn 2020, 152]. Choć w praktyce za biegłego, w rozumieniu art. 84 k.p.a., uznaje się jedynie osobę, która została powołana w tym charakterze przez organ administracji publicznej, to k.p.a. milczy nie tylko w zakresie formy tego powołania, ale także i co do formy ewidencji biegłych administracyjnych. Wydaje się zasadne wprowadzenie stosownych norm regulujących powyższe choćby biorąc pod uwagę zdefiniowaną prawnie formę ewidencji biegłych sądowych czy też biegłych skarbowych, do których odniesiono się dalej. Takie rozwiązanie (wprowadzenie list biegłych administracyjnych prowadzonych przez organy gmin, miast, starostów, wojewodów) byłoby sporym ułatwieniem, w tym dla samych organów. Dobrze byłoby ponadto rozważyć dodanie regulacji stanowiących o kryteriach, jakie kandydat na biegłego administracyjnego spełniać powinien.

W praktyce kwestia prowadzenia ewidencji biegłych administracyjnych odbywa się poprzez wydawanie zarządzeń organów administracji, które to określają wzory takich list. Dla przykładu Urząd Gminy Zgierz listę taką opublikował w jednej z zakładki na swojej stronie internetowej²². Lista zawiera takie dane jak: imię i nazwisko biegłego-rzeczoznawcy majątkowego, adres do korespondencji, e-mail, telefon oraz datę wpisu na listę. Lista biegłych rzeczoznawców majątkowych w sprawach administracyjnych prowadzonych przez Prezydenta Miasta Żory została także zamieszczona na stronie internetowej Urzędu, ale już w formie pliku pdf²³. Zawiera ona imię i nazwisko rzeczoznawcy majątkowego wraz z numerem uprawnień zawodowych oraz rodzaj sprawy administracyjnej, w której rzeczoznawca majątkowy występuje, jako biegły w rozumieniu art. 84 § 1 k.p.a. Na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Ełku natomiast można znaleźć dwie

²² <https://bip.gminazgierz.pl/v,1201,lista-rzeczoznawcow-majatkowych.html> [dostęp: 30.03.2026].

²³ <https://bip.zory.pl/kategorie/1594-lista-bieglych/artykuly/15923-lista-bieglych-rzeczoznawcow-majatkowych-> [dostęp: 30.03.2026].

listy: listę biegłych i listę biegłych rzeczoznawców majątkowych²⁴. Obydwie posiadają te same elementy, tj. wskazują na imię i nazwisko, nr uprawnień, nazwę i siedzibę firmy, datę wpisu na listę, datę skreślenia z listy oraz uwagi. Starosta Powiatowy w Krasnymstawie także listę biegłych-rzeczoznawców majątkowych ogłosił w formie informacji zamieszczonej na stronie internetowej wraz z zamieszczeniem pliku w formie pdf²⁵. Odnosi się ona do imienia i nazwiska, adresu do korespondencji oraz daty i godziny wpisu na listę (tak, nie ma tutaj pomyłki – wskazuje ona na godzinę, nie tylko na datę zapisaną w postaci dnia, miesiąca i roku). Listę biegłych rzeczoznawców majątkowych w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez Wojewodę Pomorskiego, w Wydziale Nieruchomości i Skarbu Państwa, również ogłoszono na stronie internetowej²⁶ – podaje ona imię i nazwisko, adres do korespondencji oraz datę wpisu na listę. Lista rzeczoznawców majątkowych pełniących funkcję biegłych w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez Wojewodę Wielkopolskiego – także ogłoszona na stronie internetowej – zawiera zaś tylko imię i nazwisko oraz numer uprawnień²⁷.

Inaczej jest w przypadku biegłych skarbowych, czyli rzeczoznawców w określonej dziedzinie, uprawnionych do wyceny majątku zobowiązanego i wpisanych na listę biegłych skarbowych prowadzoną przez izbę administracji skarbowej (art. 1a pkt 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*²⁸). *Prima facie* wywnioskować można, iż biegły skarbowy jest fachowcem/ekspertem z danej dziedziny, wpisanym przez dyrektora izby administracji skarbowej na listę biegłych skarbowych w celu oszacowania majątku zobowiązanego [Nowak i Wyporska-Frankiewicz 2019, 73]. Uprawnienia do oszacowania wartości ruchomości

²⁴ https://bip.powiat.elk.pl/struktura/1/1833/dokumenty/8363/wiadomosc/674511/lista_bieglych_rzeczoznawcow_majatkowych [dostęp: 30.03.2026].

²⁵ https://bip.krasnystaw-powiat.pl/struktura/1/1872/dokumenty/8504/wiadomosc/395241/lista_rzeczoznawcow_majatkowych__bieglych_w_postepowaniach_admin [dostęp: 30.03.2026].

²⁶ <https://www.gov.pl/web/uw-pomorski/lista-bieglych-rzeczoznawcow-majatkowych-w-postepowaniach-administracyjnych-lista-bieglych-rzeczoznawcow-majatkowych-w-postepowaniach-administracyjnych> [dostęp: 30.03.2026].

²⁷ https://www.poznan.uw.gov.pl/system/files/zalaczniki/lista_bieglych_-_obowiazujaca_stan_na_30_05_2023_bip-sig_0.pdf [dostęp: 30.03.2026].

²⁸ Dz. U. z 2025 r., poz. 132 [dalej: u.p.e.w.a.].

lub prawa majątkowego zobowiązanego mogą być nadane osobie korzystającej w pełni z praw publicznych, posiadającej dyplom ukończenia wyższej, średniej lub zasadniczej szkoły o profilu technicznym lub artystycznym, lub dyplom mistrza, w zawodzie lub kierunku odpowiadającym rodzajowi majątku, którego wartość podlega oszacowaniu, a także posiadającej opinię właściwego stowarzyszenia, organizacji zawodowej, szkoły wyższej lub innej instytucji stwierdzającej posiadanie przez tę osobę teoretycznych i praktycznych wiadomości w danej gałęzi techniki, sztuki, rzemiosła, a także innych umiejętności niezbędnych do oszacowania wartości majątku (§ 1 art. 67 c u.p.e.w.a.). O wpisie danej osoby na listę biegłych skarbowych decyduje dyrektor izby administracji skarbowej. Odmowa wpisu następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie. Wpis na taką listę stanowi podstawę do podjęcia czynności biegłego skarbowego. W prowadzonej przez izbę administracji skarbowej liście biegłych skarbowych uwzględnia się: takie dane jak: imię i nazwisko biegłego skarbowego i jego adres zamieszkania, zakres przyznanych uprawnień, termin wpisania na listę oraz wzór uwierzytelnionego podpisu biegłego skarbowego.

Lista biegłych skarbowych jest prowadzona według określonego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych wzoru, dostosowanego do techniki informatycznej²⁹. Jest ona dostępna dla zainteresowanych w siedzibie odpowiedniej izby administracji skarbowej. W styczniu każdego roku izba administracji skarbowej przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych listę biegłych skarbowych i niezwłocznie zawiadamia o każdym przypadku wpisania lub wykreślenia z listy biegłego skarbowego (widać tutaj podobieństwo co do prowadzenia listy biegłych sądowych). Skreślenie z takiej listy następuje na własną prośbę biegłego skarbowego oraz w przypadku pozbawienia praw publicznych lub utraty innych warunków do pełnienia tej funkcji albo stwierdzenia, że z chwilą dokonania wpisu na listę biegły skarbowy warunkom tym nie odpowiadał i nadal nie odpowiada, śmierci biegłego skarbowego i stwierdzenia nienależytego wykonywania funkcji biegłego skarbowego. Biegły skarbowy, wydając opinię, używa tytułu biegłego skarbowego z oznaczeniem izby administracji skarbowej na listę, której został wpisany.

²⁹ Zarządzenie Nr 24 Ministra Finansów z dnia 16 maja 2014 r. w sprawie określenia wzoru listy biegłych skarbowych, Dz. Urz. MF. z 2014 r., poz. 19.

6. Analiza wybranych zarządzeń wydanych w sprawie powołania biegłych rzeczoznawców majątkowych w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez organ gminy, starostę i wojewodę

Do analizy wybrano trzy zarządzenia: wójta gminy (Wójta Gminy Ustronie Morskie),³⁰ starosty (Starosty Powiatu Limanowskiego),³¹ wojewody (Wojewody Małopolskiego).³² Takiego wyboru dokonano w celu pokazania podobieństw i różnic, w podejściu organów z różnych szczebli administracji, do powoływania biegłych rzeczoznawców majątkowych w postępowaniach administracyjnych.

Analizę zarządzeń podjęto w zakresie podstaw prawnych, na które się powoływano, celu wydania przedmiotowych zarządzeń oraz rodzajów załączników do tychże zarządzeń. Wynika z niej, iż: 1) nie wszystkie organy w podstawach prawnych powoływały się na k.p.a. (nie powołał się w swoim zarządzeniu Wojewoda Małopolski). Taki stan rzeczy wydaje się zastanawiający chociażby z uwagi na fakt, że zarządzenie dotyczy powoływania biegłych właśnie w postępowaniu administracyjnych, które tym kodeksem jest uregulowane. Pozostałe dwa organy powoływały się na tę ustawę wraz z tzw. ustawami ustrojowymi, tj. ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym*³³ i z dnia 5 czerwca 1998 r. o *samorządzie powiatowym*³⁴; 2) nie

³⁰ Zarządzenie nr 28/2024 Wójta Gminy Ustronie Morskie z dnia 6 marca 2024 r. w sprawie powołania biegłych rzeczoznawców majątkowych w ramach postępowań administracyjnych prowadzonych przez Wójta Gminy Ustronie Morskie w Referacie Gospodarki Nieruchomościami, Zagospodarowania Przestrzennego i Rolnictwa, https://www.ustronie-morskie.pl/upload/file/2024/Zarzadzenie_28_2024.pdf [dostęp: 30.03.2026].

³¹ Zarządzenie nr 1/2026 Starosty Limanowskiego z dnia 5 stycznia 2026 r. w sprawie ustalenia procedury wpisu na listę biegłych i powoływania biegłych rzeczoznawców majątkowych w ramach postępowań administracyjnych prowadzonych przez Starostę Limanowskiego w 2026 r., <https://powiat.limanowski.pl/wp-content/uploads/2026/01/Zarzadzenie-nr-1-2026.pdf> [dostęp: 30.03.2026].

³² Zarządzenie Wojewody Małopolskiego z dnia 8 listopada 2017 r. w sprawie powoływania biegłych rzeczoznawców majątkowych w ramach postępowań administracyjnych prowadzonych przez Wojewodę Małopolskiego, <https://malopolska.uw.gov.pl/doc/Skan%20Procedury.pdf> [dostęp: 30.03.2026].

³³ Dz. U. z 2025 r., poz. 1153.

³⁴ Dz. U. z 2025 r., poz. 1684.

wszystkie organy w podstawach prawnych powoływały się na u.g.n. (nie powołał się w swoim zarządzeniu także Wojewoda Małopolski). I ten fakt budzi zdziwienie, gdyż przedmiotem tego aktu prawnego jest przecież wycena nieruchomości oraz działalność zawodowa dotycząca gospodarowania nieruchomościami, jaką jest m.in. rzeczoznawstwo majątkowe; 3) cel wydania przedmiotowych zarządzeń był ten sam bądź był zbieżny (w zarządzeniach Wójta Gminy Ustronie Morskie i Wojewody Małopolskiego podano taki sam cel: zapewnienie skutecznego i prawidłowego prowadzenia postępowań administracyjnych, dla których niezbędne jest sporządzenie operatów szacunkowych; Starosta Limanowski zaś w swoim zarządzeniu zamienił prowadzenie ww. postępowań na sprawne i terminowe); 4) załączniki do zarządzeń Starosty Limanowskiego i Wojewody Małopolskiego są – można rzecz – tożsame (obydwa organy przyjęły załączniki w postaci procedury powoływania rzeczoznawców majątkowych w ramach postępowań administracyjnych przez siebie prowadzonych, listy biegłych rzeczoznawców majątkowych w tych postępowaniach, wniosku o wpis na listę biegłych rzeczoznawców majątkowych w ww. postępowaniach administracyjnych, protokołów: dostarczenia operatów szacunkowych i odbioru operatów szacunkowych, a także postanowień tych organów o powołaniu rzeczoznawcy majątkowego na biegłego w prowadzonych przez nich postępowaniach administracyjnych); 5) jedynie Wójt Gminy Ustronie Morskie, oprócz takich załączników jak procedura powoływania rzeczoznawców majątkowych w ramach postępowań administracyjnych prowadzonych przez Wójta Gminy Ustronie Morskie w Referacie Gospodarki Nieruchomościami, Zagospodarowania Przestrzennego i Rolnictwa, lista rzeczoznawców majątkowych – biegłych w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez Wójta Gminy Ustronie Morskie w ww. referacie oraz wniosek o wpis na listę rzeczoznawców majątkowych w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez Wójta Gminy Ustronie Morskie, przyjął załącznik w postaci regulaminu określającego warunki współpracy między Wójtem Gminy Ustronie Morskie a rzeczoznawcami majątkowymi, powołanymi jako rzeczoznawcy majątkowi w ramach postępowań administracyjnych prowadzonych przez Wójta Gminy Ustronie Morskie w powyższym referacie.

Warto w tym miejscu zauważyć, że wzory list: rzeczoznawców majątkowych – biegłych w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez Wójta Gminy Ustronie Morskie w Referacie Gospodarki

Nieruchomościami, Zagospodarowania Przestrzennego i Rolnictwa; biegłych rzeczoznawców majątkowych w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez Wojewodę Małopolskiego; biegłych rzeczoznawców majątkowych w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez Starostę Limanowskiego posiadają różne elementy. Pierwszy z nich podaje, że lista taka zawiera imię i nazwisko, numer uprawnień oraz datę wpisu na listę. Drugi wskazuje na imię i nazwisko, adres do korespondencji oraz adres ePUAP³⁵. Ostatni zaś podaje takie elementy jak na imię i nazwisko, adres do korespondencji i adres do e-Doręczeń³⁶. Jedynym elementem listy, jaki się powtórzył we wszystkich trzech zarządzeniach, jest element o nazwie: imię i nazwisko.

Przyczyn takiego zróżnicowania należałoby upatrywać w braku legalnego zdefiniowania formy ewidencji biegłych administracyjnych, w tym jej zakresu. Taka różnorodność list biegłych administracyjnych ma raczej negatywny wpływ na działania administracji publicznej, aczkolwiek za pozytywne uznać trzeba to, iż organy, które wydały scharakteryzowane w tym punkcie zarządzenia, dostrzegły potrzebę zapewnienia skutecznego/prawidłowego/terminowego prowadzenia postępowań administracyjnych, dla potrzeb których niezbędne jest sporządzenie operatów szacunkowych.

Zakończenie

Ewidencja biegłych sądowych jest prowadzona w formie listy – zakłada ją i prowadzi prezes sądu okręgowego, o czym stanowi wprost akt prawny rangi ustawowej (*Prawo o ustroju sądów powszechnych*), jak i wydane na jej podstawie rozporządzenie w sprawie *biegłych sądowych*. Przedmiotowa

³⁵ E-PUAP to Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej, o której szczegółowo jest mowa w art. 19a ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j., Dz. U. z 2025 r., poz. 1703).

³⁶ Adresem do e-Doręczeń jest adres do doręczeń elektronicznych, czyli adres elektroniczny, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, Dz. U. z 2024 r., poz. 1513, podmiotu korzystającego z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej albo z kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, umożliwiającą jednoznaczną identyfikację nadawcy lub adresata danych przesyłanych w ramach tych usług – art. 2 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, Dz. U. z 2026 r., poz. 3.

lista jest prowadzona według poszczególnych gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła i innych umiejętności. Wykazy biegłych sądowych (prowadzone poza listą) z kolei są tworzone, według wzoru, na kartach założonych dla każdego biegłego sądowego. W liście i wykazach podaje się adres biegłego sądowego i termin, do którego to został on nim ustanowiony, jak również inne dane dotyczące jego specjalizacji.

Forma ewidencji biegłych administracyjnych nie jest natomiast prawnie uregulowana. *Kodeks postępowania administracyjnego* odnosi się jedynie do powołania biegłego oraz do dowodu, jakim jest jego opinia. Pomimo tego organy gmin/miast, starostowie oraz wojewodowie prowadzą listy biegłych administracyjnych (ich wzory zatwierdzane są zarządzeniami organów). Elementy zawarte np. w listach biegłych-rzeczoznawców majątkowych są różne: począwszy od imienia i nazwiska, po jego adres, numer telefonu czy też numer uprawnień.

Biegłych skarbowych ewidencjonuje się zaś w postaci listy prawnie określonej – listy prowadzą izby administracji skarbowej. Wśród zawartości takich list można znaleźć takie informacje jak: imię i nazwisko biegłego skarbowego, jego adres zamieszkania, czy też zakres przyznanych mu uprawnień, termin wpisania na listę oraz wzór uwierzytelnionego jego podpisu.

Rzeczoznawcy majątkowi (wszyscy) ewidencjonowani są z kolei w centralnym rejestrze rzeczoznawców majątkowych prowadzonym przez właściwego ministra, w którym można znaleźć takie informacje jak imię i nazwisko, datę wpisu do rejestru, czy też adres. Dane typu PESEL nie są ujawniane/upubliczniane.

Forma ewidencji biegłych sądowych i biegłych administracyjnych jest zatem taka sama (pomimo, iż ta pierwsza wynika z przepisów prawa a ta druga jedynie z praktyki). Zastany stan prawny: 1) w odniesieniu do formy ewidencji biegłych sądowych należałoby uznać za pozytywny, ale z pewnym zastrzeżeniem – brak jest wzoru listy biegłych sądowych, który w praktyce z całą pewnością m.in. ułatwiłby ich zakładanie i prowadzenie przez prezesów sądów okręgowych (wykaz biegłych sądowych taki wzór posiada, a lista już nie); 2) w odniesieniu do formy ewidencji biegłych administracyjnych ocenić godzi negatywnie – brak wskazania i zdefiniowania takiej formy i jej zawartości w przepisach prawa przekłada się na trudności

w praktyce administracyjnej (z uwagi na brak norm prawnych w tym zakresie prowadzone listy biegłych administracyjnych są niejednolite: dane w nich zawarte są różnorodne; taki stan rzeczy raczej nie sprzyja prawidłowemu prowadzeniu przez organy gmin, miast, starostów i wojewodów postępowań administracyjnych). Zmiany takiego stanu rzeczy (w aspekcie pozytywnym), w stosunku do biegłych sądowych, należy upatrywać w pracach nad opublikowanym niedawno projektem *o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych*.

PIŚMIENNICTWO

- Bochentyn, Adam. 2020. „Obowiązek przeprowadzenia przez organ administracji publicznej konfrontacji biegłych w przypadku istotnych rozbieżności pomiędzy ich opiniami.” *Gdańskie Studia Prawnicze* 2(46):151-64.
- Dunaj, Bogusław (red.). 1999. *Popularny Słownik Języka Polskiego*. Warszawa: Wydawnictwo WILGA.
- Eichstaedt, Krzysztof. 2022. „Biegły sądowy, biegły ad hoc, instytut naukowy.” W *Psychiatria sądowa*, red. Piotr Gałęcki, i Krzysztof Eichstaedt, 115-24. Warszawa. Wydawnictwo PZWL.
- Eichstaedt, Krzysztof. 2025. „Biegły sądowy dziś i jutro. Rozważania na temat instytucji biegłego sądowego (zagadnienia wybrane).” *Przegląd Sądowy* 1:39-48.
- Godlewski, Rafał. 2013. „Pojęcie rejestru publicznego.” W *Wpływ przemian cywilizacyjnych na prawo administracyjne i administrację publiczną*, red. Patrycja J. Suwaj, i Jan Zimmermann. Warszawa: Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska. Lex el.
- Gurgul, Stanisław. 2011. *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Jaegermann, Kazimierz, i Małgorzata Kłys. 1980. „Rola biegłego w sądowym stosowaniu prawa.” *Nowe Prawo* 11-12:76-83.
- Kosonoga, Jacek. 2014. *System środków dyscyplinujących uczestników postępowania karnego*. Warszawa: Wydawnictwo Wolters Kluwer. Lex el.
- Nowak, Ireneusz, i Joanna Wyporska-Frankiewicz. 2019. „Biegły skarbowy a wycena majątku zobowiązanego w egzekucji należności podatkowych.” *Prawo budżetowe Państwa i Samorządu* 3(7):71-94.
- Ott, Gabriela. 2013. W *Prawo o ustroju sądów powszechnych. Komentarz*, red. Antoni Górski. Warszawa: Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska. Lex el.
- Piotrowska, Lidia. 2023. „Rozważania na temat statusu byłych biegłych sądowych.” *Europejski Przegląd Prawa i Stosunków Międzynarodowych* 3(67):103-21.

- Piotrowska, Lidia. 2025. *Pojęcie „biegłego uprawnionego do określania wartości nieruchomości” w świetle art. 948 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego. Komentarz.* Warszawa: Instytut Wydawniczy EuroPrawo.
- Rudkowska-Ząbczyk, Ewa. 2010. „Rozdział VII. Dowód z opinii biegłego.” W *Dowody w postępowaniu cywilnym*, red. Łukasz Błaszczak, Krystian Markiewicz, i Ewa Rudkowska-Ząbczyk, 482-495. Warszawa. Wydawnictwo C.H. Beck.
- Stawecki, Tomasz. 2005. *Rejestry publiczne. Funkcje instytucji.* Warszawa: Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis.
- Studzińska, Joanna. 2019. „Status biegłego.” W *Biegli w postępowaniu sądowym cywilnym i karnym. Praktyczne omówienie regulacji z orzecznictwem*, red. Joanna Dzierżanowska, Joanna Studzińska, 15-112. Warszawa. Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska.
- Tomaszewski, Tadeusz. 1998. *Dowód z opinii biegłego w procesie karnym.* Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Ekspertyz Sądowych.
- Turek, Jan. 2007. „Biegły sądowy i jego czynności.” *Monitor Prawniczy* 24:1358-364.
- Urbańska, Natalia A. 2016. „Instytucja biegłego w administracyjnym postępowaniu dowodowym.” *Studia z Zakresu Prawa, Administracji i Zarządzania* 9:181-93.
- Wartenberg-Kempka, Barbara. 2003. „Pojęcie biegłego w postępowaniu administracyjnym ogólnym.” *Roczniki Administracji i Prawa* 4:95-102.